

SZIGORUAN BIZALMAS!

J e g y z ő k ö n y v

a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének 1956. február 6-án
du.16 órakor tartott I.sz.üléséről.

Jelen voltak: Rusznyák Istvan elnök, Gombás Pál, Ligeti Lajos,
Fogarasi Béla alelnökök, Erdey-Gruz Tibor főtitkár,
Jánossy Lajos, Major Máté akadémiai titkárok.

Alexits György, Molnár Erik, Novobátsky Károly el-
nökségi tagok,

Bóka László, Szabó Imre, Hajós György, Somos András,
Gömöri Pál, Geleji Sándor, Törő Imre osztálytitkárok,

Maucha Rezső, Mihailich Győző, Schulek Elemér tisz-
teleti tagok.

Meghivott: Tőkés Ottó, az MTA Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kimentette magát: Bognár Géza és Hevesi Gyula akadémiai titkárok,
Verő József tiszteleti tag.

N a p i r e n d : Az 1957. január 26-án tartott tagértekezlet
javaslata az osztályok által delegált akadé-
mikusoknak az Elnökség üléseire való meghívására.

. . . . .

Rusznyák István elnök üdvözli az Elnökség megjelent tagjait és az
ülést megnyitja.

A jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Geleji Sándor és Szabó Imre
osztálytitkárokat.

Rusznyák István elnök ismerteti az 1957. január 26-án tartott
tagértekezlet határozatát:

"A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak értekezlete megállapítja,
hogy azok a mélyreható változások, amelyek az országos események
nyomán az Akadémia életében is elkerülhetetlenek, szükségessé te-
szik a közgyűlés mielőbbi összehívását, új vezetőség választása és
az Akadémia szervezetében, valamint alapszabályaiban szükséges
változtatások végrehajtása céljából. A közgyűlés megfelelő meg-
tartása egyelőre akadályokba ütközik. Az Akadémia alapvetően fon-
tos ügyeinek ellátása viszont - különösen a költségvetés megállá-
pítására vonatkozó tárgyalások, valamint egyéb szervezeti és sze-
mélyi ügyek vitele a tagértekezlet véleménye szerint - azoknak a
vezetőknek a közreműködését igénylik, akik az Akadémia ügyeinek
közvetlen intézésében az utóbbi évek folyamán tartósan és közvet-
lenül részt vettek és így azok felett áttekintéssel rendelkeznek.

./.

A tagértekezlet tudomásul veszi és méltányolja ugyan azokat az okokat, amelyek miatt Rusznyák István elnök és Erdey-Gruz Tibor főtitkár bejelentették, hogy a legközelebbi közgyűlésen tisztségükről lemondanak és amelyek miatt október vége óta visszavonultak az ügyek intézésétől, mégis az említett körülményekre figyelemmel, az Akadémia ügyeinek legmegfelelőbb intézése és érdekeinek hatékony megvédése céljából szükségesnek tartja, hogy a közgyűlésig a korábban megválasztott vezetők a tisztségükből folyó feladatokat újból ellássák.

A tagértekezlet ezért visszavonulásuk okának elhárítása céljából felhívja Rusznyák István elnököt és Erdey-Gruz Tibor főtitkárt, vegyék át az Akadémia ügyeinek alapszabályszerű intézését. A közgyűlésig terjedő időben folytatandó tevékenységükhöz a tagság bizalmát fejezi ki irántuk és őket feladataik megoldásában teljes mértékben támogatja.

A tagértekezlet tekintettel arra, hogy a közgyűlésig elintézésre váró ügyek az Akadémia és általában a magyar tudomány jövőjére döntő kihatásuak és ennek folytán a tagság minden rétegét a legközvetlenebbül érintik, kívánatosnak tartja, hogy a tagok szélesebb körű képviselőtének biztosítása végett az osztályok egy héten belül titkos szavazással egy-egy tagot jelöljenek ki és felkéri az Elnökséget, hogy ezeket az ülésekre hívja meg, hogy az Elnökséggel közreműködve állásfoglalásukkal a helyes döntések kialakításához hozzájáruljanak."

Rusznyák István elnök bejelenti az Elnökségnek, hogy a tagok fenti megnyilvánulása után Erdey-Gruz Tibor főtitkárral együtt kötelességüknek tartották, hogy eleget tegyenek a tagság kívánásának és az Akadémia vezetését átvették.

A továbbiakban javasolja, hogy az Elnökség méltányolja és jegyzőkönyvileg mondjon köszönetet Ligeti Lajos alelnök és Bognár Géza főtitkárhelyettesnek azon munkájukért, amelyet az Akadémia ügyeinek vezetése terén kifejtettek.

H a t á r o z a t :

Elnökség LIGETI LAJOS alelnök és BOGNÁR GÉZA főtitkárhelyettesnek az Akadémia ügyeinek vezetése terén kifejtett munkájukért, jegyzőkönyvileg köszönetet mond.

Erdey-Gruz Tibor főtitkár bejelenti, hogy az 1957. január 26-i tagértekezletnek Rusznyák István elnök által ismeretett javaslatát és az ezen javaslat alapján az osztályok által megválasztott tagok jóváhagyását, továbbá azt, hogy az Elnökség tartsa fenn korábbi határozatát és Nizsalovszky Endre akadémikust is hívja meg üléseire röpszavazással kívánta elfogadtatni. Egyesek kifogásolták a röpszavazást és ezért szükségessé vált a mai ülés összehívása.

Az Akadémia osztályai tagjaik közül a következőket javasolták:

I. Osztály	Pais Dezső akadémikust,
II. "	Ortutay Gyula lev. tagot,
III. "	Egerváry Jenő akadémikust,
IV. "	Erdei Ferenc "
V. "	id. Issekutz Béla "
VI. "	Verebély László lev. tagot,
VII. "	Erdey László akadémikust
Biológiai Csoport	Straub F. Brunó "

Fogarasi Béla alelnök javasolja, hogy az osztályok által delegált tagok tanácskozási joggal vegyenek részt az elnökség ülésein.

Szabó Imre osztálytitkár kéri leszögezni, hogy az osztályok álláspontját az elnökség ülésein a jövőben is autentikusan az osztálytitkárok képviseljék.

Rusznyák István elnök felteszi a kérdést, kíván-e valaki a tagok kérdésében titkos szavazással dönteni ?

H a t á r o z a t :

Miután az Elnökség tagjai titkos szavazást nem kívántak Elnökség az 1957. január 26-án tartott tagértekezlet javaslatát egyhangulag elfogadta azzal, hogy az osztályok által jelölt tagokat, éspedig

PAIS DEZSŐ akadémikust,
ORTUTAY GYULA lev. tagot,
EGERVÁRY JENŐ akadémikust,
ERDEI FERENC akadémikust,
ISSEKUTZ BÉLA "
VEREBÉLY LÁSZLÓ lev. tagot,
BRUCKNER GYÓZÓ akadémikust és
STRAUB F. BRUNÓ akadémikust

a közgyűlésig tanácskozási joggal üléseire meghívja.

Felelős: Erdey-Gruz Tibor főtitkár.

..-.-.-.-.

Nizsalovszky Endre akadémikusnak az Elnökség üléseire való meghívása kérdése.

Szabó Imre osztálytitkár: Az Elnökség 1956. dec. 1. ülésén meghallgatta Nizsalovszky Endre akadémikus beszámolóját a Nemzeti Bizottság munkájáról és úgy határozott, hogy őt, mint a Bizottság titkárát üléseire meghívja.

Miután a Kormány 1956. december 8-án hozott határozatával az olyan jellegű szerveket mint a Nemzeti Bizottság feloszlatta, továbbá

az Elnökség az 1957.január 26-i tagértekezlet javaslatát magáévá tette, az Elnökségnek 1956.december 1-én hozott határozata Nizsalovszky Endre akadémikus meghívásával kapcsolatban jogilag hatályát veszttette.

Bejelenti továbbá, hogy Nizsalovszky Endre akadémikus az osztály-ülésen külön is kérte, hogy ne jelöljék és ne válasszák meg, mert nem kíván az Akadémia összetevékenységében részt venni.

Bóka László osztálytitkár egyetért azzal, hogy az Elnökség 1956. dec.1.határozata jogilag hatályát veszttette, a Nemzeti Bizottság működését azonban az Elnökség megelégedettséggel vette tudomásul, ezért a meghívás visszavonásával úgy véli, hogy az Elnökség Nizsalovszky Endre akadémikust megbántaná.

Jánossy Lajos akadémiai titkár egyetért Szabó Imre osztálytitkár álláspontjával és nem tartja helyesnek az Elnökség további kibővítését.

Fogarasi Béla alelnök: Nizsalovszky Endre a II.Osztály ülésén határozottan kijelentette, hogy nem kíván ilyen funkciót gyakorolni és ne válasszák meg az Osztály képviselőjének. A meghívás visszavonásában nem lát semmiféle megbántást és csatlakozik Szabó Imre és Jánossy Lajos akadémikusok álláspontjához.

Alexits György elnökségi tag : Jogilag Szabó Imre osztálytitkár álláspontja a helyes. A maga részéről azonban javasolja és úgy gondolja többen egyetértenének azzal, hogy a jövőben is tanácskozási joggal hívják meg Nizsalovszky Endre akadémikust az elnökség üléseire.

Erdey-Gruz Tibor főtitkár úgy látja, hogy a II.Osztály fonák helyzetbe kerülne, ha nem az általa választott tag képviselné az osztályt az Elnökségben, továbbá a tagértekezlet sem tett javaslatot arra nézve, hogy az osztályok globálisan is jelöljenek az Elnökségbe 1-2 tagot. Helyesnek látja tehát Szabó Imre osztálytitkárnak azon javaslatát elfogadni, mely szerint az Elnökség 1956.december 1-én hozott határozata automatikusan hatályát veszttette.

Rusznyák István elnök felteszi a kérdést, hogy kíván-e az Elnökség szavazni Nizsalovszky Endre akadémikus további meghívása felett.

H a t á r o z a t :

- 1./ Elnökség Nizsalovszky Endre akadémikusnak az elnökségi üléseken való résztvétele tárgyában nem kíván szavazni, mivel megállapítja, hogy az 1956.december 1-én hozott határozata azáltal, hogy a Nemzeti Bizottság megszűnt, tárgyatlanná vált.

2./ Elnökség egyidejűleg megbecsülését fejezi ki Nizsalovszky Endre akadémikusnak a Nemzeti Bizottság titkári funkciójában végzett munkájáért.

.....

K.m.f.

A jegyzőkönyv hiteles:

GELEJI SÁNDOR sk.
osztálytitkár.

SZABÓ IMRE sk.
osztálytitkár.